

ΔΕΚΑΤΡΙΑ ΔΗΜΩΔΗ ΑΣΜΑΤΑ

ΜΕΤΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

ΕΝ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΩ ΚΩΔΙΚΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΙΒΗΡΩΝ

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐδημοσίευσεν ὁ Λάμπρος ἐν Νέῳ Ἑλληνομνήμονι (τόμ. 11 τευχ. Δ' 31 Δεκεμβρίου 1914 σ. 423) μετὰ τῆς σχετικῆς εἰσαγωγῆς τὸ κείμενον δέκα καὶ τριῶν δημῶδων ἰσμάτων, ἅτινα ἠτύχησε νὰ εὔρη ἐν τῷ περικαλύμματι τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 1203 κώδικος τῶν Ἰβήρων. Τὰ δημῶδη ταῦτα ἴσματα ἔχουσι γραφεῖ κατὰ τὸν 17 αἰῶνα μετὰ μουσικῶν σημεῖων ἐκκλησιαστικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀντεγράφησαν δὲ ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Λάμπρου Ἰωάννου Παρχαρίδου γνώστου τῆς νῦν ἐν χρήσει ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ τῆς παρασημαντικῆς αὐτῆς, καὶ ἐφωτογραφήθησαν ὑπὸ τοῦ συνοδευόντος τὸν Λάμπρον ζωγράφου Αἰμιλίου Gillieron. Δυστυχῶς αἱ φωτογραφικαὶ πλάκες ἐβλάβησαν κατὰ τὴν εἰς Ἀθήνας μεταφορὰν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποτυπώματα ἀπέβησαν ὑπεράγαν ἀμυδρά.

Τῇ βοήθειᾳ τοῦ γνωστοῦ μουσικοδιδασκάλου Ἰωάννου Σακελλαρίδου κατὰ τὸ 1894 καὶ ἔπειτα τοῦ ἱεροψάλτου Ἀνδρέου Γαικνοπούλου μεταφέρθησαν τὰ ἴσματα ταῦτα ἀπὸ τῆς καλαιᾶς παρασημαντικῆς εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, ἐν δὲ τούτων ἐπάλῃ ἐν τῷ Παρνασσῷ ὑπὸ τοῦ Περικλέους Ἀραβαντινοῦ κατὰ τὴν περὶ τῆς δημῶδους μουσικῆς μας διάλεξιν αὐτοῦ ἐν τῷ Παρνασσῷ τῇ 27 Φεβρουαρίου 1903 μετὰ βραχεῖαν εἰσαγωγὴν τοῦ Σπυρ. Λάμπρου. Ἡ αἴσθησις, ἣν ἐποίησαν τὰ ἴσματα ταῦτα ψαλλόμενα ἐνώπιον τοῦ Λάμπρου ὑπὸ τοῦ Σακελλαρίδου καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀραβαντινοῦ ἐν τῷ Παρνασσῷ ὑπῆρξεν αὐτόχροημα ὁποῖα ἢ ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μελωδιῶν. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων γεννᾶται τὸ ζήτημα ἂν ἢ τοιαύτη εἰς ἐκκλησιαστικούς ἦχους προσαρμογὴ ἔγεινε σκοπίμως καὶ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἀωνύμου μουσικοῦ τοῦ ἰς αἰῶνος, αὐτοῦ μελοποίησαντος αὐτά, ἢ οὕτως ἐπειράθῃ νὰ μεταγράψῃ ὑφιστάμενα δημῶδη μέλη διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παρασημαντικῆς. Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ λύσῃ ἀναμφιβό-

λως βαθύτερα ἐξέτασις τῶν ἰσμάτων, ἥτις ἀναγκαίως πρέπει νὰ στηριχθῇ ἐπὶ νέων φωτογραφιῶν τῶν ἰσμάτων.

Ἐκτὸς τοῦ κειμένου τῶν δέκα καὶ τριῶν ἰσμάτων ἐδημοσίευσεν ὁ Λάμπρος ἐν τῇ μνημονευθείσῃ αὐτοῦ διατριβῇ πανομοιότυπον ἀπογράφου τοῦ φ. γ. β' κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Παρχαρίδου καὶ τὴν φωτογραφίαν τοῦ φ. 4a τοῦ Gillieron, ἐν δὲ τῷ ἡμετέρῳ ὑπὸ ἀριθμὸν ΡΙΒ καταλοίπῳ σώζονται καὶ τὰ δέκα τρία ἀντίγραφα τοῦ Παρχαρίδου γεγραμμένα ἐπὶ δέκα καὶ τριῶν φύλλων χάρτου καὶ φύλλον ἑπὶ χάρτου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐρμηνεύει ὁ Παρχαρίδης σημεῖθ τινα μουσικὰ τῶν ἰσμάτων τούτων. Ἐκτὸς ὁμοίων τῶν δέκα καὶ τριῶν ἀντιγράφων τοῦ Παρχαρίδου σώζεται ἐν τῷ ἡμετέρῳ καταλοίπῳ καὶ τεμάχιον χάρτου ἐκ δύο φύλλων γεγραμμένων ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως Αβ καὶ Βα. Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἀναγινοσκομεν ἐν ἀρχῇ «Ἀνάγνωσις καὶ γραφή Παρχαρίδου» καὶ ἐν τέλει μετὰ τὴν παράθεσιν τοῦ διωρθωμένου κειμένου «Σημειώσεις:—Οἱ σταυροὶ + δεικνύουσι τὰ ἐσφαλμένα, 21 τὸν ἀριθμὸν

K. A. Ψάχος»

Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ἐν ἀρχῇ «Διόρθωσις καὶ συμπλήρωσις K. A. Ψάχος» καὶ ἐν τέλει μετὰ τὴν παράθεσιν τοῦ διωρθωμένου κειμένου. Σημειώσεις:—Οἱ ἀστερίσκοι δεικνύουσι τὰ συμπληρωθέντα ὃ τὸν ἀριθμὸν

·K. A. Ψάχος»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ὁ Ψάχος πάντως κατ' ἐντολήν τοῦ Λάμπρου μελετήσας τὸ ἐν N. Ἑλληνομνήμονι ἐκδοθὲν πανομοιότυπον (ἐν. ἀν) καὶ συγκρίνας αὐτὸ πρὸς τὴν φωτογραφίαν ἐσημείωσεν 21 σφάλματα καὶ πέντε συμπληρώσεις. Οὕτως ὁμοίων ἐχόντων τῶν πραγμάτων τὰ ἀντίγραφα τοῦ Παρχαρίδου δὲν εἶνε ἀκριβῆ καὶ ἐπομένως δὲν εἶνε ἀξια δημοσιεύσεως.

Εἶνε φανερόν ὅτι τὰ δέκα τρία ταῦτα ποιήματα πρέπει νὰ μελετηθῶσι πάλιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χειρογράφου τῶν Ἰβήρων. Εἰς τὴν μελέτην ταύτην ἀναμφιβόλως δύνανται ὅπωςδήποτε νὰ βοηθήσωσι καὶ τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν ΡΙΒ εὑρισκόμενα ἀντίγραφα.

K. I. Δ.